

ПЕРШЕ СВЯТКУВАННЯ ПЕРШОГО ТРАВНЯ У ФРАНЦІЇ.

(Спогад комунара Г. Інара.)

Свято 1-ше травня відзначається було вперше 1890 року. Рішення з цього приводу було ухвалено на паризькому конгресі II. Інтернаціоналу 1889 року разом з резолюцією, що в ній були деякі інші домагання робітничого класу.

В соціалістичній партії тоді, як і тепер панував рокош. На конгресі, що відбувався при вулиці Ронешуар в Парижі, брали участь гедисти (тодішні марксисті), більшовісти і незадоволені, до яких я тоді належав. Одночасно з цим організовано було другий з'їзд соціалістів, або жордєтів, соціалістичний характер якого був дуже невизначений. Це були зрадники, подібні до нинішніх французьких соціалістів.

Ці п'єданти почали поширювати ріжні тенденції чутки про наш конгрес. Вони дійшли до того, що писали у своїй газеті, немаче-б то наш конгрес зовсім не відбувся.

Однак він відбувся! Німеччина була на немуч зареєстрована Лейбніхом, Вольдемаром, Бабелем і багатьма іншими членами II. Інтернаціоналу.

Перед закриттям конгресу американський делегат запропонував встановити один день в році, в якому народні маси ставили б свої домагання до уряду.

Сформовано було комісію, яка повинна була організувати таку демонстрацію 1. травня в наступному 1890 році. Я був членом і секретарем цієї комісії.

Нав'язано було, немаче-б: Дома, муніципальний дорадчик 9 го округу, Жан Л'юнге — зять Карла Маркса, ще один товариш, імя якого я забув, і я.

Треба було якось злучити між собою соціалістів, комуністів і анархістів, а це було не дуже легко.

Третій-ий тоді не було багато, до того багато з них були під проводом наших ворогів.

Багато було ріжних політичних угруповань, але що зробити, щоб наш поклик дійшов до них? Ми на початку звернулися до кількох політичних діячів, муніципальних дорадчиків і поклики, а за їх посередництвом встановили деякий контакт з масами.

Але цього руху не арозуміли так, як було треба: До нас приходили старі борці і молоді Вайли, Спиріані, Жюль Гед, Габріель Девіль і інші, назиска яких я позабував.

Нарешті рух почав поширюватися, до нас прилучилися кілька третій-ий: третій-ий шкарів, мулярів, нуглекопів, голдрів і ш.

Поліція була на сторожі і її

дивацькі запобіжні кроки допомагали нам найбільше. Преса зі всіх боків розтрубила нашу пляшку, і невеличка маніфестація перетворилася в уяві людей у великий революційний виступ.

Коли-б не діванські чутки, що їх поширила преса, нешперше-перше-травнєве свято пройшло-б було незаміченим.

Як член організації когрозей, я з власних засобів дав грошей на надрукування оголошень про день і час демонстрації.

Мене обступили товпи репортерів, яким я, однак, відмовився щонебудь сказати. Оголошення, що їх написав Дома, були такі безмістовні, що ми тепер встидалися-б їх розшилювати.

Вони були найбачні акти мисль-благочиним тоном і закличувалися словами: "Нехай живе демократична й соціальна республіка!"

Почалися арештування, і дві ночі перед демонстрацією я не почував в себе дома. А що за участь в Паризькій Комуні я був звуждений на кару смерті, то мені що пачітніше загрожував тюрма.

Ми мали вже оголошення, але як їх поширити? У нас не було засобів, щоб закличати людей, які їх розлілюють-б та роздавали.

Ми звернулися до товаришок з проханням взяти на себе цю справу й роздати оголошення співучаючим.

Нарешті настав день демонстрації. Ми вишкувалися на площі Республіки і по вулиці Ріволь пройшли на площу З'їзд, а звідти до Бурбонової палати.

Все пройшло спокійно, і лише ввечері відбулися заворушення на площі Республіки, куди викликано було кавалерію. Арештовано було коло 100 осіб, але всіх їх було звільнено.

В провінції, в фюрмі, пролягала кров — вбито одну молоді дівчину.

Ось історія першого святкування 1. травня у Франції. Дурнота уряду і перебільшення преси створили вражіння, бунт то в той день мало ставився щось дуже великого.

Потім старалася обернути той день в невинне весілля свято.

Але цей день — день повстання, й так він повинен залишитися. Кров мучеників, розстріляних в Шікаго, повинна кожному з нас пригадати нія про його обовязок.

Г. Інара.

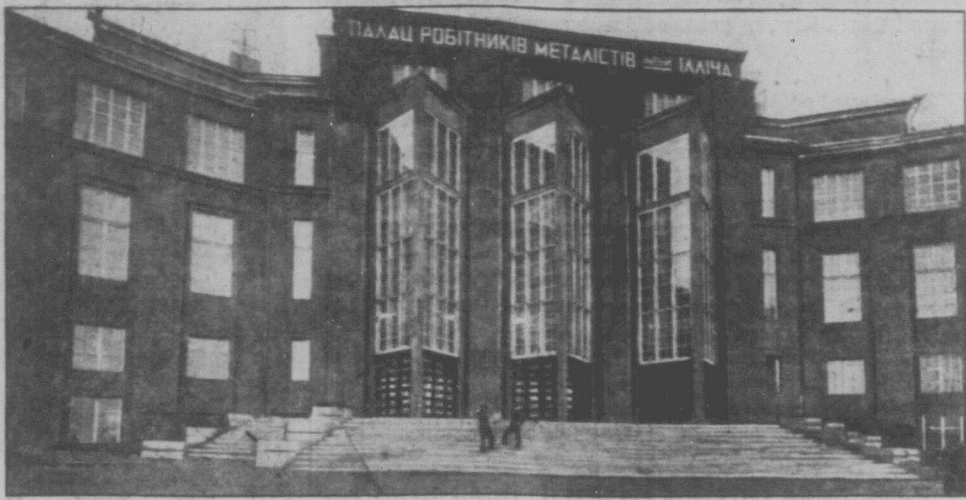
ВІЙСЬКОВА ДИКТАТУРА В ЧІЛЕ.

Військова диктатура в Чіле, як звичайно, не має за собою доброї слави й не тішиться симпатіями широких верств населення. Попередник теперішнього президента Чіле й його диктатор, генерал Ібанес, тримається виключно силою зброї. Всі симпатії широких верств населення, особливо бідного, належать його попередникові, донові Артурові Александрові, який живе тепер на вигнанні в Парижі.

Чіле донедавна було в руках олігархії, яка складалася з кількох дуже багатих родів. Середня класа була дуже мало розвинена і не грала жадної ролі. Між робітництвом та убогим селянством повстав великий політичний рух з програмою радикальних соціальних та політичних реформ. На чолі цього руху став адвокат Артуро Александрі. Він організував широкі народні маси, вивів їх на вулицю і став наре-

шити президентом Чіле. Та його президентура тяглася не довго, бо його власний військовий міністр зробив переворот і став президентом. Усіх своїх противників, як лібералів, так клерикалів він або після на вигнання за кордон, або депортував на безлюдний острів.

Всі вищі державні уряди він обсадив офіцерами армії та фльоты, а щоби звязати їх з собою, підвизив їм платні, що значно обтяжило державний бюджет. Та хоч військова диктатура вислала на заслання лібералів, то не змогла скасувати деяких соціальних здобуток, як закону про платні для державних урядників та службовиків. А пролетаріат остав далі безправним. Військова диктатура генерала Ібанеса, не звважаючи на всі свої старання, ніяк не може вивести країну зі стану економічної депресії. Тому її становить весь час непевне.



Новий клуб-палац робітників-металістів ім. Володимира Ілліча Леніна в місті Дніпропетровську на Радянській Україні. В цьому клубі міститься 10 тисяч людей одночасно. Є в ньому велика читальня, велика театральна зала, великі ванни, сад для кіно-театру, кімнати відпочинку, фойє, великий буфет, кімнати для праці всіх гуртків і т. д. (На фотографії тільки частина (середина) переднього виходу палацу-клубу.)

ЗА ПЕРЕМОГУ ТРУДЯЩИХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

День інтернаціонального свята пролетаріат СРСР святкує, як день своєї перемоги над старими класами й боротьби на мирному фронті соціалістичного будівництва. Зокрема трудящі Радянської України оглядаються на пройденій шлях своєї країни — від колоній царської імперії до вільної радянської республіки.

Трудящі маси пишуться тим, що Радянська Україна в лоні СРСР стає все більше індустріальною країною, що пролетаріат, — оня найперше зростає своєю кількістю й всею вагою в усьому будівництві республіки, що зростає економіка держави й соціалістичної країни, що росте віками пригнічена українська культура, виходячи на широкі про-

але-ж національно й соціально пригнічених під польською, чехословацькою й румунською буржуазією.

У тяжких обставинах живуть і працюють українські трудящі маси на землях, які загарбала чужо-національна буржуазія.

Українську Буковину так придушили румунські кати, що там нема й прояву національно-культурного та національно-політичного життя. На Підкарпатській Україні поступово касують навіть ті кулі права, які здобуто кілька років тому. Цілою системою адміністративних заходів і репресій Підкарпатську Україну зведено до стану звичайної чеської провінції, до того більш визискуваної, ніж інші провінції цієї буржуазної "демократи-

Очевидно, не краще стоїть справа в Польщі. Якраз протистан українських трудящих у Польщі в нас найбільше знитють. Всім відомо добре й те, як в українських селян забирають землю, заселяючи її польськими "бедняками", як нищиться українське шкільництво, як польська влада тероризує кресу, поводить там, як у завойованому краї, як провакційно-утворюють політичні процеси, втягаючи в них і революційних робітників і селян, і винних і невинних, старих і молодих...

У своїй боротьбі проти українських трудящих геть по всіх українських землях буржуазна влада спирається все більше й більше на українську буржуазію й підкулеву українську інтелігенцію. Ще кілька років тому українська буржуазія вдала з себе борця за національне визволення, наважуючись навіть на деяку опозицію, аж до бойкоту виборів до польського сейму. Але буржуазна реакція, зокрема польський фашизм, добре намацала секрет опозиційності в українській буржуазії; досить було зробити невеличкі поступки для буржуазної верхівки, щоб усі ці "національні лицарі" капітулювали перед справжніми владарями.

Підкулі прислужництво українських буржуазних політиків, і навіть дрібно-буржуазної інтелігенції, набирає справжньої вакханалії. День-у-день іде робота скерована до розкладу й деморалізації українських трудящих, під гаслами співробітництва з румунською, чехо-словацькою, а особливо, польською буржуазією. Немає тої брехні, до якої-б не вдавалися, щоб затягнути українські маси в пастку буржуазної реакції. Українська буржуазія не відстає від польської фашизму своєю активністю й своєю провакційністю в боротьбі з масами. Українські буржуазні "патріоти" підтримують не тільки економічну політику польського уряду, а навіть удаються до звичайних доносів і провакцій, сприяючи охркам розправлятися з революційним рухом на українських землях.

У таких обставинах живе, працює й бореться український трудящий народ. Робітникам



Перше травня на Західній Україні.

сторі інтернаціональної культури.

І ось у цей день, коли трудящі маси, поруч із своїми інтересами й завданнями, оглядають інтереси й завдання всього міжнародного пролетаріату, оглядають цілий фронт класової боротьби в світовому масштабі, — вони зокрема звертають свої очі до українських трудящих, національно й культурно рідних їм

республіки.

Через чехізацію Підкарпатської України, що відбувається в супроводі аграрного грабунку від чеських та малярських поміщиків, українське селянство залишається без освіти в віковій темряві. Чеська "демократія" провадить скажену боротьбу проти справжніх захисників трудящих Підкарпатської України, українських комуністів.



Кімната відпочинку в клубі-палаці робітників-металістів в місті Дніпропетровську на Радянській Україні. В цій кімнаті меблі ті самі, що до революції були в діпрі буйного російського царя Миколи другого.

і селянам доводиться боротися на 2 фронти — і проти чужо-національної і проти своєї власної буржуазії. Але під натиском широкого фронту польського фашизму в спілці з українською буржуазією похитнулися й ті, хто недавно працював під прапором Комінтерну. Зважаючи на те, що єдина сила, яка бореться не тільки за соціальне, а й за національне визволення, є Комінтерн і комуністичні партії, — через певні історичні обставини опинилися в Галичині в лавах комуністичної партії особи, які інакше може ніколи й не були-б комуністами, особі, що не позбулися цілком своєї дрібно-буржуазної ідеології.

І ось тепер, коли класова боротьба ускладнилася, коли соціальне розшарування стало глибоке, ці особи, що, на жаль, опинилися на чолі компартії Західної України, похитнулися аж до того, що стали позавали Комінтерну.

Українським робітникам і трудящим селянам доводиться поборювати величезні труднощі на всіх своїх шляхах. Але велика надія й вітра для них

є здобутки робітників та селян Радянської України. Крім того, що самі обставини їхнього життя, обставини буржуазного панування, загартували їх, — Радянська Україна це є той маяк, який освітає ім шлях.

Сьогодні в день Інтернаціонального свята, очі робітників і селян Радянської України звернуті до всіх пригнічених цілого світу, особливо надто до близьких їм національно й культурно українських трудящих, що перебувають під гнетом чужої й своєї буржуазії, а очі українських трудящих ізвідтіля звернуті до Радянської України, бо вони в ній бачать для себе зразок і надію здійснити свої ідеали.

Привіт, робітникам і селянам Західної України! Хай живе їхня непохитна класова боротьба з польською, чехословацькою, румунською й українською буржуазією! Хай живе соціальна й національна воля! Геть зрадників із лав пролетаріату! Хай живе Комуністична Партія Західної України! Хай живе Комінтерн!

С. Ленко.

ЧЕТВЕРТИЙ З'ЇЗД НІМЕЦЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ МОЛОДІ.

50 тисяч німецької комуністичної молоді демонструє вулицями міста німецької тяжкої індустрії і осередку союзу католицької молоді.

Дня 31. березня в Діссельдорфі, в Німеччині, відбувся IV. конгрес німецької комуністичної молоді. Конгрес скликалий в день наступу об'єднаного фронту німецької реакції й офіційної демократії на комуністичний рух. Заборона демонстрацій і мітингів, вивчення діячів революційного руху соціал-демократичним міністром поліції Гжезінієм й поліційним президентом Носке та іншими, а з тим в парі будівництва нових пансерників й готування до війни, ще більше змобілізували правих доклада революційного фронту Німецької Комуністичної Партії. Саме в цій розпаленої фашистської наступу соціал-демократичних патаржків на німецьких працюючих, скликалий був IV. конгрес Комуністичної Молоді Німеччини. Збитими лавами з усіх сторін спійнали юні червонофронтовики в Діссельдорфі. Пятдесят тисяча адвентуризована комуністична молодь армія завладала простору Карлону площу. Море чорних прапорів і транспарантів замінили площу в дзеркальній червоній погонь, 678 червоних прапорів, понад 400 транспарантів, таблиць з революційними кличками маяли в тому червоному морі комуністичних прапорів. Революційна молодь з Пляуен прибула на великому панширому авті.

В неділю 31. березня, о 2-ій годі, не розуді колонами рушила комуністична молодь на вулиці міста. Треба було чекати 2 години, поки показався другий кінець колоны. А з ними десятки тисяч революційного німецького пролетаріату.

І ввечері Центрального Комітету Комуністичної Молоді Німеччини вигає присутних тов. Лео. У своїй промові він вказав на один революційний фронт Комуністичної Партії Німеччини й комуністичної мо-

лоді цієї країни, на бої, що їх ведуть вони проти соціал-патаржків й реакційних розпорядків поліцейського міністра, соціал-демократа Гжезінієвого.

Від Військового Комуністичного Інтернаціоналу Молоді й закордонних делегатів Англії, Франції, Швейції, Чехословацької, Польщі, Голландії, Норвегії й інших вітав комуністичні колоны молоді на площі Карлону тов. Л'юві-Шведен Відтак усі рядовики червоної колоны записували на червоній прапорі революції.

Бурхливими одлесками десятиліття революційного фронту виступили тов. Тельман, як представника Центрального Комітету Комуністичної Партії Німеччини. Тов. Тельман вказав, що IV. конгрес комуністичної молоді Німеччини відбувається саме в центрі районо-веспалського пролетаріату й мелоді, тов. Тельман вказав на такі головні завдання великого боєвого фронту під теперішню пору в Німеччині:

1. Зміцнити боротьбу проти небезпечної імперіалістської війни й за оборону Радянського Союзу.

2. Зміцнити боротьбу проти шпашу й культурного гнету працюючих і їхньої молоді та проти капіталістичної раціоналізації

3. Боротьба проти реформізму й фашизму при задержанні одностороннього фронту в шпаш, допирення організаційної бази Комуністичної Молоді й Комуністичної Партії!

Орхестра Червоних Фронтівиків відіграла "Інтернаціонал" й революційна армія Комуністичної Молоді й пролетаріату продемонструвала містом.

ШАНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ В ОДЕСІ.

Група українських письменників, що прибула до Одеси, виступила в будинку преси, на студентських зборах та на великих підприємствах.

Письменників шанував з'їзд Чернов та Чевчанський прочитали уривки з своїх творів. Голова окривкомову тов. Триліський, вітаючи письменників

від імени з'їзду, сказав:

"В особі присутніх письменників з'їзд вітає українську пролетарську літературу, що так змінилася в революційній бурі. Пролетарські письменники мають щідний зв'язок з робітниками й селянськими масами і кличуть до бадьорости, до завзятої роботи на ниві соціалістичного будівництва".